

№ 217/26 від 24.02.2026

**Комітет Верховної Ради України
з питань соціальної політики за
захисту прав ветеранів**

Про надання зауважень до законопроекту

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» опрацювала проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг» (реєстр. № 5651-2 від 25.06.2021; далі – законопроект), надісланий листом Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики за захисту прав ветеранів від 05.12.2025 № 04-30/18-2025/281609, та повідомляє.

Законопроект спрямовано на реформування механізмів надання пільг з оплати проїзду та інших соціальних пільг окремим категоріям громадян шляхом визначення порядку їх надання та зміни форми реалізації права на пільговий проїзд, зокрема, створення Єдиної автоматизованої системи обліку оплати проїзду та запровадження обов'язкового використання територіальних автоматизованих систем обліку оплати проїзду (далі – ТАСООП).

Положення законопроекту мають суттєве соціальне значення, оскільки впливають на реалізацію прав значної кількості громадян, зокрема учасників бойових дій, ветеранів війни, осіб з інвалідністю, багатодітних сімей та інших пільгових категорій населення.

Водночас законопроект істотно розширює повноваження та фінансові зобов'язання органів місцевого самоврядування, передбачені змінами до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про транспорт», Закону України «Про автомобільний транспорт» та інших актів.

Окремої уваги потребує питання впровадження електронної системи обліку та підтвердження пільг. Так на органи місцевого самоврядування покладається запровадження ТАСООП, що включає:

- створення або модернізацію ІТ-інфраструктури;
- забезпечення інтеграції з Єдиною автоматизованою системою обліку оплати проїзду;
- адміністрування процесу та визначення уповноважених осіб.

Також законопроектом визначено, що органи місцевого самоврядування забезпечують, зокрема:

встановлення обсягів відповідних гарантій з урахуванням потреб осіб та фінансової спроможності місцевих бюджетів;

фінансування компенсації пільгового проїзду окремим категоріям громадян (крім ветеранів війни, військовослужбовців та інших) за рахунок бюджетів територіальних громад;

заклучення договорів з уповноваженими банками для проведення фінансування пільгового проїзду

перерахування коштів в обсягах відповідних гарантій на поточний рахунок із спеціальним режимом;

визначення особи, уповноваженої на справляння плати за транспортні послуги в ТАСООП;

проведення верифікації пільгових категорій із використанням державних реєстрів, адміністрування та обліку відповідних гарантій. Водночас законопроектом не визначено джерела фінансування адміністрування, не врегульовано відповідальність за помилки в державних реєстрах та відсутній механізм захисту персональних даних на рівні закону.

Для багатьох територіальних громад, особливо сільських, це може створити надмірне фінансове та організаційне навантаження.

Такі положення створюють додаткові видатки місцевих бюджетів без одночасного визначення джерела їх покриття, що не відповідає вимогам статті 142 Конституції України та принципам бюджетної децентралізації. Оскільки відповідно до статті 142 Конституції України, витрати органів місцевого самоврядування, що виникають унаслідок рішень органів державної влади, мають компенсуватися державою.

Відповідно до статті 22 Конституції України конституційні права і свободи гарантуються та не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод. Зазначена норма передбачає, що внесення змін до порядку реалізації прав не повинно призводити до погіршення становища осіб, які користуються цими правами.

Крім того, згідно зі статтею 24 Конституції України громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом, тому важливо забезпечити однаковий рівень доступу до пільг для всіх пільгових категорій громадян на всій території України.

Однак законопроект не встановлює чітких механізмів фінансування пільг за кошти державного бюджету, зокрема порядку компенсації місцевим бюджетам витрат, пов'язаних із наданням пільг. За відсутності таких механізмів існує ризик нерівного доступу до пільг у різних громадах залежно від їх фінансової спроможності. Можливості місцевих бюджетів є різними, що може призвести до фактичного обмеження прав громадян у громадах з обмеженими ресурсами.

Підхід, за якого обсяг або якість реалізації державних гарантій залежить від бюджету конкретної територіальної громади, суперечить принципу рівності перед законом і праву на соціальний захист. Водночас держава не встановлює обмежень щодо кількості пільгових поїздок, а отже, пільгові категорії громадян мають право користуватися такими пільгами необмежено на всій території України.

Законопроект передбачає тривалий перехідний період до 2028 року, однак не містить чітких етапів впровадження, вимог до підготовки технічної інфраструктури та створення належних умов для осіб, які користуються пільгами.

Запропонована система автоматизованого підтвердження права на пільгу та обліку поїздок із використанням електронних карток також не передбачає чітких механізмів дій у разі технічних збоїв, проблем із доступом до електронної

інфраструктури або відсутності картки. Наявність технічних бар'єрів може суттєво ускладнити або навіть унеможливити реалізацію конституційних прав громадян.

З огляду на викладене, необхідно передбачити:

компенсаторні механізми місцевим бюджетам з державного бюджету для забезпечення державних гарантій на фінансування пільг з оплати проїзду;

розмежувати державні та власні повноваження органів місцевого самоврядування у сфері пільгового проїзду;

обов'язкові тимчасові альтернативні способи підтвердження права на пільгу (зокрема паперові квитки або інші механізми), які застосовуються у разі технічних несправностей автоматизованої системи;

субвенцію на впровадження ТАСООП або централізоване програмне рішення; встановити окремі гарантії захисту персональних даних.

Загалом законопроект не містить достатніх гарантій забезпечення однакового рівня доступу до пільг у всіх громадах України незалежно від їх фінансової спроможності. Запровадження нових механізмів реалізації пільг не повинно призводити до зменшення змісту, обсягу чи практичної реалізації прав громадян порівняно з чинним законодавством.

Надані зауваження спрямовано на усунення ризиків звуження змісту та обсягу прав пільгових категорій громадян у процесі реформування системи пільгового проїзду й інших соціальних пільг, а також на забезпечення належної реалізації конституційних гарантій рівності та соціального захисту.

Отже, законопроект потребує доопрацювання в частині забезпечення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування, чіткого розмежування повноважень та гарантій компенсації витрат місцевих бюджетів.

Виконавчий директор

Тарас ДОБРІВСЬКИЙ

Надія Рогоза 097 424 69 37 social_policy@hromady.org

СЕД АСКОД - Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад»
№ документа: 217/26
Дата реєстрації: 24.02.2026
Сертифікат: 5E984D526F82F38F0400000055F6CC01EB605606
Дійсний з: 26.05.2025 15:16:28
Дійсний до: 26.05.2026 23:59:59
Підписувач: ДОБРІВСЬКИЙ ТАРАС ГРИГОРОВИЧ
Мітка часу: 24.02.2026 10:44:29